

Владислава Војновић

ОСМОСМЕРКА

РЕДА РАДИ

Сасвим неочекиван,
па тиме свирепији
и бруталнији,
тај бол
што га причињавају
бесмислене замерке
ништавног света
изречене на наш рачун
у пуном напону зрелости,
у зрело доба разумности,
у разумно време за равнодушност
према будалаштинама,
кад смо у зениту,
а већ скинули подне са своје грбаче,
кад још девојачким слухом
а већ, из даљине,
чујемо буку петог чина,
кад нам још виткима
из планова вири коначност:
када да има рукохват,
кревет да није на спрат,
на време да се леже,
лагано да се устаје,
у кући да има нитроглицерина у спреју,

нифелат ретард
и инјекција адреналина,
за сваки случај,
за славља живота
у Монтењовој соби
с погледом на гробље.

Тај подли, зли, подребарни бол!
Заличе ли само бесмислене замерке
ништавног света
на оно
што су нам озбиљно замерали
они који су нам највише значили
у крхко време тражења:
ко сам ја
и шта ће од мене постати,
шта могу да знам
а шта не морам,
постоји ли бог
кад све ово допушта.

О, како је страшно...
Стоп!
Добро, добро,
ево, идемо поново,
да, да, без драматизације:
Ех, каква штета
што су нам малима
велики
замерали будалаштине,
тек понављајући
реда ради
бесмислене замерке...
Не ни то?
Него ведрије?
Мммм.
Ах, како је добар бол
који нам нанесе
идиот који се ачи,
јер бол значи
да нам значи.

SZOMORÚ VASARNÁP

Што човек брже може
било шта од онога на шта су некад
одлазили сати и дани,
одлазили цели животи,
нарочито женски животи,
то је пожељнија земља у којој живи
тај човек
и то је тај човек
успешнији.

Никако гајити лимун,
купити га.
Не, никако не цедити лимун,
купити концентровани сок.
Не, ни то, никако не петљати с лимуном,
купити, брате, ко човек Ц-витамин
и само га растворити
у води,
никако довученој с извора,
никако извученој из бунара,
не ни са чесме,
купљеној води
из пластичне флаше.

Кад осетите жеђ, већ сте дехидрирали,
кажу рекламе.
Векови људске и животињске здраве жеђи,
крчази, ибрици, бокали,
појила,
смеју се као хијене,
смеју се без веселости.
Успешни човек носи успешно флаширану воду
и свако мало успешно гуцне,
свако мало успешно разреди своју
већ ослабљену крв
и лимфу, и флогистон, и све.

Уштедети време.
Па га искористити,
за прављење витаминских таблета-компримата,

за флаширање воде,
за рециклажу пластичног отпада,
за зараду новца за хитра путовања,
за фотографисање предела
где неки јадници
још убијају време,
губе новац у неумећу,
наплаћују поглед на свој губитак,
не знају боље, не знају брже,
глупи, затуцани и депресивни,
снујући како да барем децу
пошаљу тамо где се живи и жури
и ван туристичке сезоне.

Ван сезоне улазим у пекару
земље која предњачи над мојом,
по убрзању, по новом зарађивању,
по приближавању Европи
чији је врх, парадоксално, представљала
у прошлости баш та земља,
аристократска, али пропала старица
која се додворава унуцима-њуричевима
одраслим у иностранству.
И ради та старица фејслифтинг својих фасада
и још којешта недостојанствено
и јефтино.
И гротескна старица и вулгарни унuci
обележени су богатством и алавошћу.
Срцем не.
Ко је ту имао срце, тај се ту убио или планира,
као тај Реок кроз чију зграду шетамо
у Сегедину.

Хоћете ли да вам исечем хлеб
панично ужурбано пита пекарка.
Нећу, хвала, кажем,
али не говорим добро тај језик,
и док дланом о длан,
нека савремена машина
што је коштала лепу своту,
али се свака форинта исплати,
зауји,

и добијам сложене кришке,
хлеб као цео, као жив,
а раскомадан,
мртав.

И како да човек
као Манова Лота у Вајмару,
било чија Лота било где,
рецимо овде и сада,
идлично сече хлеб и дели га деци,
како да буде слика добитка
о којој Гетеов Фауст,
било чији Фауст,
баш ништа није знао
а хтео је да зна,
аратост му било и знање,
више га није ни брига,
преспоро је то све,
преспоро је читање књига,
и мисао је спора,
што човек брже мора било шта
од онога на шта су некад
одлазили сати и дани,
одлазили цели животи,
нарочито женски животи,
то је пожељнија земља у којој живи
и то је успешнији тај.

ОСМОСМЕРКА

Нећу да преписујем,
препричаћу:
кад
лако или с напором
с ведрином или намрштено,
од дуга времена или у краткој паузи,
на шац или систематично,
коначно
уочите све што је смислено,
кад га прежврљате
с лева на десно,

с десна на лево,
одозго надоле
и одоздо нагоре
и у сва четири дијагонална смера,
а штета је што се и пут скакача не рачуна,
остаће вам нека непрежврљана слова.
Она чине одговор.

Кад ме,
озарени или с тешким уздахом,
као једину или једну у мноштву,
знајући зашто или ирационално бирајући,
не воле
а и кад ме воле,
кад ме не разумеју
а и кад нешто ипак схвате,
у сва четири дијагонална смера,
кад не верују или поверују
да им за нешто могу послужити
и да за нешто користим ја њих,
а штета је да се не рачунају
и сви наизглед случајни сусрети,
увек је нешто недотакнуто.
Е, та месташца,
а не она на сав глас оглашена
могла би бити,
слутим,
могла би начинити
одговор.